

Bestuursrapportage 2021

Waterschap Zuiderzeeland
Postbus 229
8200 AE Lelystad
telefoon: (0320) 274 911
waterschap@zuiderzeeland.nl
www.zuiderzeeland.nl

Inhoudsopgave

Tussentijds beeld 2021	3
De thema's	4
De thema's	5
Overzicht voortgang maatregelen thema Klimaatadaptatie	6
Overzicht voortgang maatregelen thema Duurzaamheid	6
Overzicht voortgang maatregelen thema Biodiversiteit	6
De programma's	7
1. Programma Bestuur en omgeving	8
1.1 Overzicht voortgang maatregelen programma Bestuur en omgeving	9
1.2 Voortgang Speciale projecten Bestuur en omgeving	10
2. Programma Waterveiligheid	12
2.1 Overzicht voortgang maatregelen programma Waterveiligheid	13
2.2 Voortgang speciale projecten Waterveiligheid	14
2.3 Stand van zaken investeringen 2021 waterveiligheid	15
3. Programma Voldoende en gezond water	16
3.1 Overzicht voortgang maatregelen programma Voldoende en gezond water	17
3.2 Voortgang investeringen Voldoende en gezond water	19
3.3 Stand van zaken investeringen 2021 voldoende en gezond water	20
4. Programma Schoon, gezuiverd water	21
4.1 Overzicht voortgang maatregelen programma Schoon, gezuiverd water	22
4.2 Voortgang investeringen Schoon, gezuiverd water	23
4.3 Stand van zaken investeringen 2021 schoon, gezuiverd water	24
5. Programma Financiën, organisatie en informatie	26
5.1 Overzicht voortgang maatregelen programma Financiën, organisatie en informatie	27
5.2 Voortgang investeringen Financiën, organisatie en informatie	28
5.3 Stand van zaken investeringen 2021 Financiën, organisatie en informatie	28

Tussentijds beeld 2021

2021 wordt, net als 2020, gekenmerkt door COVID-19, maar ook door de effecten van klimaatverandering, economische ontwikkeling en een krappe arbeidsmarkt. Met elkaar hebben we de afgelopen maanden veel bereikt, ondanks de beperkingen door COVID-19 en het vele digitaal werken. Er is veel flexibiliteit getoond door het bestuur en de organisatie, doordat zaken of bijeenkomsten anders liepen dan gepland. Er zijn ook mooie resultaten bereikt, op verschillende onderwerpen binnen het waterschap. Denk aan het gereedkomen van de Drontermeerdijk, het opstellen van de samenwerkingsstrategie en de vaststelling van de strategie voor de afvalwaterketen. Een aantal andere projecten liggen op koers om richting het einde van het jaar belangrijke mijlpalen te bereiken. De planning van Windpark Hanze is erop gericht om in het najaar financial close te bereiken. De geoptimaliseerde Ephyra-installatie wordt naar verwachting eind dit jaar in gebruik genomen en in december zal de Klimaataanpak (voorheen: Klimaatagenda) ter vaststelling aan het bestuur worden aangeboden.

In het beheergebied is duidelijk te merken dat de economie aantrekt. We zien een toename van het aantal initiatieven/gebiedsontwikkelingen en ook uitgestelde initiatieven door COVID-19 worden weer opgepakt. Dit heeft positieve effecten, maar legt ook een groter beslag op de organisatie. Daarnaast zien we dat maatschappelijke opgaven als klimaat en biodiversiteit complexer worden en dat het tijd kost om in de taakuitvoering te implementeren. Verder zien we een krappere arbeidsmarkt, waardoor het lastig is goed gekwalificeerd personeel aan te nemen of in te huren en heeft COVID-19 invloed op samenwerking en het onderhouden van (nieuwe) relaties. Dit zijn effecten die elkaar ook kunnen versterken. Tezamen met het vervagen van de grens tussen werk en privé door het digitale werken leidt dit tot een toename van de werkdruk, en kan dit op termijn ook effect hebben op het tijdig realiseren van doelen. Daar waar nodig heeft het college de afgelopen tijd geprioriteerd om voortgang op bepaalde onderwerpen te borgen. Het college gaat de oorzaken en consequenties verder analyseren en neemt daar waar nodig en mogelijk beheersmaatregelen of komt met voorstellen.

Leeswijzer

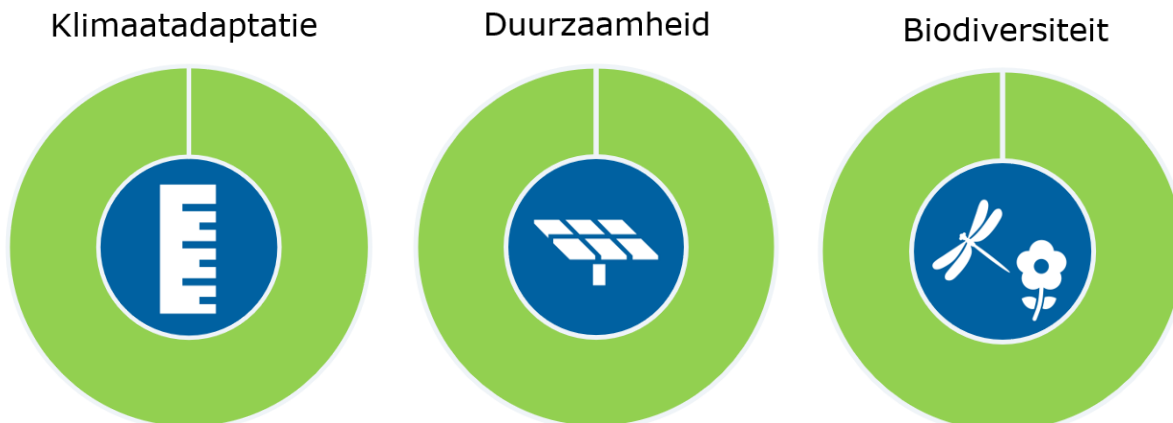
De Bestuursrapportage richt zich op de voortgang tot en met augustus van dit jaar van de thema's en programma's, gevisualiseerd met voortgangscirkels. Deze cirkels geven per onderwerp aan wat de status is. Het bestuur krijgt zo in één oogopslag een indruk van de stand van zaken binnen een thema of programma. Er is aandacht voor de bijzonderheden (afwijkingen in positieve of negatieve zin) van de eerste maanden van het jaar 2021. In de opzet is gekozen om de focus te leggen op dit onderwerpen die om aandacht van het bestuur vragen. Tot slot wordt per programma gerapporteerd op de speciale en reguliere investeringen.

De voortgang van de maatregelen is aangegeven met behulp van symbolen, zoals hieronder weergegeven. De betekenis van de symbolen is als volgt:

	Uitvoering activiteiten en maatregelen conform begroting 2021
	Uitvoering activiteiten en/of maatregelen wijkt af van begroting 2021, maar realisatie wordt wel verwacht binnen de meerjarenbegroting.
	Uitvoering activiteiten en/of maatregelen wijkt af van begroting 2021 en realisatie wordt niet binnen de meerjarenbegroting verwacht.
	Realisatie nog niet gestart, geen conflict met planning
	Realisatie gerealiseerd en afgerond
	Bijzondere mijlpaal en/of prestatie bereikt in 2021

De thema's

De thema's

Op 22 juni jl. is de eerste opzet van de Klimaataanpak (voorheen: Klimaatagenda) beeldvormend besproken in de AV. De Klimaataanpak gaat over de wijze waarop het waterschap omgaat met klimaatadaptatie, klimaatmitigatie en circulariteit. We dragen bij aan het behalen van klimaatdoelstellingen door klimaatmaatregelen te verankeren in de kerntaken. De aanpak van klimaatverandering is urgent. Tegelijkertijd zijn er veel onzekerheden over de klimaatverandering, de effectiviteit en kosten van maatregelen, de invloed van ruimtelijke en sociaaleconomische ontwikkelingen. Daarom kiezen we ervoor om via een adaptief proces aan de slag te gaan. We leggen maatregelen vast voor 2022 en 2023, we monitoren regelmatig de voortgang en sturen indien nodig bij. Daarnaast wordt eind 2023 geëvalueerd wat deze werkwijze heeft opgeleverd.

Op het vlak van klimaatadaptatie wordt nauw samengewerkt binnen de werkgregio Flevoland (ingedeeld vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie). Vanuit dit samenwerkingsverband is op 17 mei jl. de online Handreiking Klimaatadaptatie gelanceerd (www.Klimaatindestraat.nl/handreiking). De handreiking biedt praktische handvatten om met klimaatadaptatie aan de slag te gaan. Daarnaast zijn er weer 'masterclasses' georganiseerd. Bijna 100 collega's vanuit de verschillende Flevolandse overheden en vanuit verschillende vakgebieden hebben deze masterclasses bezocht en zijn zo geïnformeerd en geïnspireerd voor het toepassen van klimaatadaptieve maatregelen in hun werkveld.

We werken aan een klimaat- en energieneutraal waterschap op basis van het masterplan Duurzame Energie en de Ontwikkelagenda Grondstoffen. Op dit moment vindt actualisatie van het duurzaamheidsbeleid plaats via de Klimaataanpak (zie onderdeel Klimaatadaptatie) en de Energiestrategie, waarin nieuwe duurzaamheidsdoelstellingen worden vastgelegd.

Ondertussen worden in de praktijk maatregelen uitgevoerd. Zo zijn de twee kleinschalige proeven met zonnepanelen op de Knardijk nog gaande, waarmee de potentie van ons dijkareaal als zonlocatie wordt bepaald. Het opwekken van energie is mogelijk, alleen het terugleveren aan het energienet lijkt knelpunten op te leveren. Gemaal Vissering schakelt binnenkort over van diesel naar elektriciteit en er zijn weer stappen gezet richting afname van duurzame energie van Windpark Hanze. Bij het waterschapshuis zijn extra laadpalen geplaatst om elektrisch rijden te faciliteren en onze bedrijfskleding is circulair aanbesteed.

De agenda Biodiversiteit is zo opgesteld, dat de maatregelen in de programma's zijn verankerd. We pakken biodiversiteit op door 'learning by doing'. In dit jaar wordt bijvoorbeeld de eerste ervaring opgedaan met ander onderhoud van de watergangen. Hiervoor zijn de voorbereidingen inmiddels getroffen. Met deze ervaring kunnen we steeds beter de biodiversiteit een plek geven in onze werkzaamheden. In de AV van september is deze agenda voorgelegd aan de AV¹.

¹ Ten tijde van het opstellen van de Bestuursrapportage heeft de inhoudelijke bespreking in de AV nog niet plaats gevonden.

OVERZICHT VOORTGANG MAATREGELEN THEMA KLIMAATADAPTATIE

Maatregelen Klimaatadaptatie	2020	2021
In 2021 stelt het waterschap een Klimaataanpak (voorheen: Klimaatagenda) op.		
In 2021 wordt de Handreiking Klimaatadaptatie Flevoland opgesteld. Deze vormt een bouwsteen om klimaatadaptief en waterrobuust handelen door te vertalen in ons eigen beleid.		
Het waterschap stimuleert een duurzame leefomgeving door inzet van het Budget Klimaatadaptatie en Duurzaamheid.		

OVERZICHT VOORTGANG MAATREGELEN THEMA DUURZAAMHEID

Maatregelen Duurzaamheid (voorheen Duurzaamheid, Innovatie & Energie)	2020	2021
Het waterschap geeft uitvoering aan het innovatieprogramma.		
In 2021 actualiseert het waterschap het duurzaamheidsbeleid.		

OVERZICHT VOORTGANG MAATREGELEN THEMA BIODIVERSITEIT

Maatregelen Biodiversiteit	2020	2021
In 2021 stelt het waterschap een programma-overstijgende biodiversiteitsagenda vast.		

De programma's

1. Programma Bestuur en omgeving

Bestuurlijke vernieuwing

★ De samenwerkingsstrategie is begin 2021 vastgesteld, als praktische handreiking bij het vormgeven en bijstellen van (nieuwe) samenwerkingen. In oktober staat een bestuursconferentie gepland.

Regelgeving vergunningverlening & handhaving

Door een toename van de gebiedsontwikkelingen neemt de druk op vergunningverlening, toezicht en handhaving toe. Met extra inhuur van capaciteit vangen we de toename voor vergunningverlening op. Het proces van toezicht en handhaving op keurvergunningen en meldingen is de afgelopen jaren verbeterd en waar mogelijk is prioritering van werkzaamheden toegepast.

Om de wettelijke taak goed te blijven uitvoeren, binnen de kwaliteitscriteria VTH Waterbeheer en het uitvoeringsbeleid van Waterschap Zuiderzeeland, is structureel extra capaciteit nodig voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. In de AV van september is hierover een voorstel voorgelegd aan de AV².

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is opnieuw uitgesteld tot 1 juli 2022. De belangrijkste reden is het nog niet op orde hebben van het Digitaal Stelsel Omgevingswet, waar alle overheden op aan moeten sluiten. De voorbereidingen van het waterschap op de Omgevingswet gaan door, het vaststellen van de Waterschapsverordening en Legesverordening wordt verschoven naar 2022.

Calamiteitszorg

Het actualiseren van de bestrijdingsplannen en het crisisplan verloopt volgens planning. Het is door corona niet mogelijk geweest om alle gewenste fysieke oefeningen uit te voeren. Opleidingen, trainingen en digitale/ hybride oefeningen hebben plaatsgevonden.

Watervisie

★ De Watervisie is begin juli 2021 vastgesteld door de Algemene Vergadering. De Watervisie legt de verbinding tussen maatschappelijke ontwikkelingen en wateropgaven.

Gebiedsontwikkelingen

Het aantal ruimtelijke ontwikkelingen in ons gebied is onverminderd groot. Om een toekomstbestendig watersysteem te borgen, is het belangrijk dat het waterschap in een vroegtijdig stadium is aangesloten bij gebiedsprocessen op lokaal, regionaal en bovenregionaal niveau. Er is een start gemaakt met het implementeren van het besluit 'versterken organisatie', waarin is besloten meer capaciteit in te zetten op gebiedsontwikkeling. Deze versterking is in gang gezet, maar nog niet op volle sterkte. Daarbij blijft het nodig om te prioriteren en keuzes te maken bij welke ontwikkelingen het waterschap is aangesloten en in welke vorm. De samenwerkingsstrategie vormt hierbij een hulpmiddel.

² Ten tijde van het opstellen van de Bestuursrapportage heeft de inhoudelijke bespreking in de AV nog niet plaats gevonden.

Internationale samenwerking

Door COVID-19 is de inzet binnen de internationale samenwerkingen kleiner dan gepland, maar zijn ook mooie resultaten behaald. Waar mogelijk is ingezet op digitale kennisoverdracht, omdat werkbezoeken door reisbeperkingen in het 1^e halfjaar van 2021 niet mogelijk waren. De verwachting is dat reizen in het 2^e halfjaar wel gaat lukken en dat een deel van de activiteiten wordt ingehaald.

Communicatie

Door COVID-19 kost het ons als waterschap meer moeite om de doelstellingen vanuit de communicatiestrategie te bereiken. Zo kunnen bijvoorbeeld waterlessen in de klas, netwerk- en educatieve bijeenkomsten en rondleidingen in ons beheergebied niet doorgaan. We zetten meer in op digitale communicatie. De geschiedschrijving was door een tijdelijk capaciteitstekort nog niet gestart. Inmiddels is er een start gemaakt met een plan van aanpak, zodat in 2024 de vastlegging van de geschiedschrijving klaar is.

1.1 OVERZICHT VOORTGANG MAATREGELEN PROGRAMMA BESTUUR EN OMGEVING

Maatregelen Bestuurlijke vernieuwing	2020	2021
In 2021 herijken we onze samenwerkingsstrategie		
Maatregelen Regelgeving, vergunningverlening en handhaving	2020	2021
In de periode tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022 starten pilots om te leren werken met de Omgevingswet.		
Binnen het gedachtegoed van de Omgevingswet gaan we op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving de komende jaren de samenwerking met de gemeenten en de omgevingsdienst intensiveren.		
Het waterschap onderzoekt en start pilots met (nieuwe) technologieën die ondersteunend kunnen zijn aan de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.		
Maatregelen Calamiteitenzorg	2020	2021
Het waterschap zorgt voor actuele bestrijdings- en calamiteitenplannen. Jaarlijks voert het waterschap meerdere opleidings-, trainings- en oefenactiviteiten uit. <i>Toelichting: Het is door corona niet mogelijk geweest om alle gewenste fysieke oefeningen uit te voeren.</i>		
Maatregelen Gebiedsontwikkelingen (voorheen Almere, Oosterwold, Watertoets)	2020	2021
Samen met medeoverheden geeft het waterschap vorm aan de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie.		
Het waterschap evalueert in een continu proces het waterkader, met speciale aandacht voor klimaatadaptatie.		
Het waterschap streeft naar tijdig signaleren van en inspelen op ruimtelijke initiatieven. <i>Toelichting: De versterking van de capaciteit is in gang gezet, maar nog niet op volle sterkte.</i>		
Maatregelen Internationale samenwerking	2020	2021
Het waterschap is in de komende planperiode via de Dutch Water Authorities betrokken bij meerdere (lopende) partnerschappen en projecten in verschillende stroomgebieden verspreid over de wereld.		
Het waterschap draagt actief bij aan de VN Sustainable Development Goal voor water, vooral op het vlak van integraal waterbeheer, good governance en sanitatie.		

Maatregelen Communicatie	2020	2021
Het waterschap geeft uitvoering aan de communicatiestrategie.		
Eind 2024 is de geschiedschrijving van het waterschap op orde.		
<i>Toelichting: Door een capaciteitstekort was dit nog niet gestart. Inmiddels is er een plan van aanpak om de geschiedschrijving eind 2024 gereed te hebben.</i>		

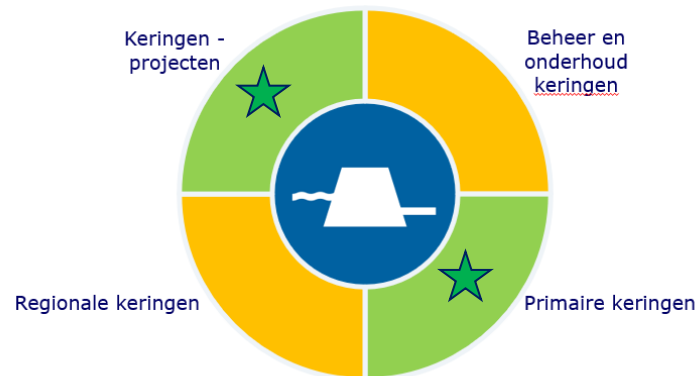
1.2 VOORTGANG SPECIALE PROJECTEN BESTUUR EN OMGEVING

Speciaal project	Programma	Financieel		Planning
Windpark Hanze	Bestuur en omgeving	Max 10 miljoen (beschikbaar stellen lening)		2018-2024
Onderzoeksfase	x Ontwerp/planfase	Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond
Kaders / doelstellingen: Hoofddoelstelling: Realiseren energiedoelstellingen waterschap op het gebied van zelfvoorzienendheid op een doelmatige wijze Kaders: Realiseren samenwerking Windpark Hanze binnen de 11 door de AV vastgestelde randvoorwaarden.				
Toelichting voortgang 2021 <i>Op weg naar financial close</i> In 2021 gaat veel aandacht uit naar de contractvorming. In de periode tot september 2021 zijn voor alle benodigde contracten leveranciers geselecteerd en (concept)contracten opgesteld. Het gaat dan onder andere om contracten voor de turbineleverancier, de aanleg van parkinfrastructuur (kabels, leidingen, wegen, etc), de stroomafname en de financiering (banken). De planning is erop gericht om in het najaar van 2021 financial close te bereiken. Als onderdeel van de contractering zijn ook de mogelijkheden uitgewerkt voor Zuiderzeeland om stroom af te nemen van Windpark Hanze. De verwachting is dat de uiteindelijke lening van het waterschap aan Windpark Hanze ruim binnen het maximum zal blijven van € 10 miljoen. <i>Realisatie GDS gestart</i> Om de netaansluiting op het hoofdnet van Tennet tijdig te kunnen realiseren is vooruitlopend op financial close gestart met de aanleg van het GDS (Gesloten Distributiesysteem) bij het Olsterpad. Het GDS wordt gerealiseerd in samenwerking met andere windparken binnen Windplan Groen. <i>Omwonenden</i> In 2021 is verder gewerkt aan het bemiddelingstraject tussen Windpark Hanze en de omwonenden over participatie. Dit traject loopt nog.				

Speciaal project: Oosterwold				
Onderzoeksfase	x	x	Nazorgfase	Afgerond
<p>Kaders / doelstellingen: Nog niet door de AV vastgesteld³.</p>				
<p>Toelichting voortgang 2021</p> <p><i>Aanleg riolering</i> In fase 1, het deelgebied waar vanaf volgend jaar gaat worden gebouwd, wordt een gemeentelijk transportriool aangelegd. De werkzaamheden zijn inmiddels gestart. Bewoners worden door de gemeente Almere verplicht om met eigen kavelwegriool aan te sluiten op het gemeentelijk transportriool. Dit wordt vastgelegd in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP).</p> <p><i>Zuiveren afvalwater Oosterwold</i> Voor hetzelfde deelgebied is in de eerste helft van 2021 een aanpak uitgewerkt voor het zuiveren van huishoudelijk afvalwater. In september zijn de kaders hiervoor voorgelegd aan de Algemene Vergadering³.</p> <p><i>Verbetertraject IBA's</i> In het gebied van Oosterwold waar de afgelopen jaren is gebouwd, voldoet een deel van de IBA's op dit moment niet aan de normen uit de lozingsvergunning. De gebiedsorganisatie Oosterwold biedt bewoners de komende twee jaar (medio 2021 tot medio 2023) hulp bij het goed laten functioneren van de IBA's. De start van het traject wordt gemarkeerd door een referentiemeting die in juni en juli van dit jaar is uitgevoerd. De referentiemeting vindt niet plaats in het kader van de toezichtsmonitoring. De meting en monitoring is bedoeld om bewoners inzicht te geven in het functioneren van hun IBA. Het waterschap heeft een faciliterende rol en voert de meting uit op verzoek van en voor kosten van de gebiedsorganisatie Oosterwold. Op basis van de uitslag kan de bewoner met een IBA-coach en de leverancier aan de slag om de IBA te verbeteren.</p> <p><i>Toezicht en handhaving na de periode van het IBA-verbetertraject</i> Gedurende het verbetertraject blijft de handhaving opgeschort voor deelnemers aan het verbetertraject. Voor bewoners die niet meewerken aan het verbetertraject, wordt de handhaving per direct hervat. Bewoners worden hierover per brief geïnformeerd.</p> <p><i>Samenwerkingsovereenkomst Water</i> Eerder dit jaar is er een geactualiseerde Samenwerkingsovereenkomst Water opgesteld. Bij het opstellen van de samenwerkingsovereenkomst is gebruikt gemaakt van de evaluatie van de bestaande samenwerkingsovereenkomst en de ervaringen en inzichten die de afgelopen jaren zijn opgedaan. Het streven is om de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst Water eind 2021/begin 2022 door de samenwerkende partijen te ondertekenen.</p> <p><i>Vergunningverlening, toezicht en handhaving is op orde</i> In het hoofdwatersysteem worden de normen voor waterkwaliteit niet overschreden. Wel worden op een meetpunt in Oosterwold verhoogde gehalten aangetroffen van enkele insecticiden die worden gebruikt in vlooiënbandjes. Gedurende natte periode is geen sprake van wateroverlast.</p> <p>De focus voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in Oosterwold richt zich op het reguleren van het watersysteem (waterbergingen) in fase 1A. De ervaring leert dat nieuwe initiatieven extra aandacht vragen voor een juiste aanleg van de waterberging.</p> <p>Voor de vergoeding van kosten van de extra inzet vanuit het waterschap voor Oosterwold, wordt ingezet op voortzetting van bestaande afspraken. Daarbij wordt een aanzienlijk deel van de jaarlijkse kosten van het waterschap vergoed uit de exploitatiebegroting van Oosterwold.</p>				

³ Ten tijde van het opstellen van de Bestuursrapportage heeft de inhoudelijke bespreking in de AV nog niet plaats gevonden.

2. Programma Waterveiligheid

De tussentijdse balans laat zien dat de focus van programma Waterveiligheid ligt bij projecten en het dagelijkse beheer van de keringen. Op deze onderwerpen is goede voortgang en verlopen activiteiten conform planning. Er zijn twee uitzonderingen bij projecten van derden, namelijk de aanleg van het Inspectie-/fietspad Zwartemeerdijk en de havenontwikkeling MSNF. Voor het project Zwartemeerdijk zet gemeente Noordoostpolder in op een breed gebiedsproces, waardoor toegevoegde waarde ontstaat, maar ook meer afstemtijd nodig is. Voor MSNF heeft een beroep bij Raad van State op het provinciaal inpassingsplan voor forse vertraging gezorgd. De gereserveerde middelen schuiven door naar 2024.

★ Vermeldingswaardig zijn ook de projecten Drontermeerdijk en beoordeling primaire keringen. De Drontermeerdijk is dit jaar na versterking weer in regulier beheer gekomen. We zijn trots op de afronding van deze eerste dijkversterking. Ook zijn we trots op de beoordeling van primaire keringen. Er is afgelopen 4 jaar een enorme sprong gemaakt in de kennis van primaire keringen. In 2022 ronden we dit project af.

We zien dat de projecten van onszelf (bijvoorbeeld Versterking IJsselmeerdijk, Beoordeling primaire keringen) en projecten van derden (bijvoorbeeld Almere Duin, Rotonde Ganzeweg-Knardijk) veel inzet vragen van het waterschap. In de keuze van werkzaamheden geeft het college prioriteit aan eerdergenoemde activiteiten met als resultaat dat de beleidsmatige vraagstukken vertragen. Ondanks deze vertraging verwachten we dat deze maatregelen afronding krijgen in 2022.

2.1 OVERZICHT VOORTGANG MAATREGELEN PROGRAMMA WATERVEILIGHEID

Maatregelen Keringen - Projecten	2020	2021
In 2021 wordt een besluit genomen over het al dan niet aanwijzen van kades als overige kering. <i>Toelichting: Door prioritering vanuit college zijn beleidsmatige onderwerpen vertraagd.</i> <i>Aangepaste maatregel:</i> In 2022 wordt een besluit genomen over het al dan niet aanwijzen van kades als overige kering.		
Het waterschap heeft uiterlijk in 2022 de Drontermeerdijk versterkt. <i>Toelichting: De Drontermeerdijk is versterkt. Financiële afronding vindt plaats in 2022.</i>		
Het waterschap rondt in 2022 de verkenningsfase van de IJsselmeerdijk af.		
Maatregelen Primaire keringen - nieuwe normering	2020	2021
Uiterlijk in 2022 heeft het waterschap alle urgente primaire waterkeringen beoordeeld op basis van de nieuwe veiligheidsnormen en heeft het waterschap een voorlopig veiligheidsbeeld over de minder urgente primaire keringen.		
Maatregelen Regionale keringen	2020	2021
Uiterlijk in 2021 evalueert het waterschap het waterschapsbeleid en de beleidsregels voor de regionale buitendijkse keringen. <i>Toelichting: Door prioritering vanuit college zijn beleidsmatige onderwerpen vertraagd.</i> <i>Aangepaste maatregel:</i> Uiterlijk in 2022 evalueert het waterschap het waterschapsbeleid en de beleidsregels voor de regionale buitendijkse keringen.		
Maatregelen Beheer en onderhoud	2020	2021
Uiterlijk in 2021 evalueren en waar nodig aanpassen van het beleid waterkeringen en medegebruik. <i>Toelichting: Door prioritering vanuit college zijn beleidsmatige onderwerpen vertraagd.</i> <i>Aangepaste maatregel:</i> Uiterlijk in 2022 evalueert het waterschap het beleid waterkeringen en medegebruik		
Het waterschap voert periodieke onderhouds-, inspectie- en schadeherstelwerkzaamheden uit.		
Het waterschap stelt in 2021 een loswallenplan vast. <i>Toelichting: Nader onderzoek maakt duidelijk dat het loswallen dossier (juridisch) complexer is dan verwacht.</i> <i>Aangepaste maatregel:</i> Het waterschap stelt in 2022 uitgangspunten op voor loswallen.		

2.2 VOORTGANG SPECIALE PROJECTEN WATERVEILIGHEID

Speciale investering	Programma	Financieel	Planning
IJsselmeerdijk	Waterveiligheid	€ 18,5 miljoen eigen aandeel (grotendeels te realiseren na de planperiode van de MJB)	Afronding verkenningfase: september 2022 Totale afronding: 2027
Startfase verkenning	X Verkenningfase	Planuitwerkingsfase	Realisatiefase
			Afgerond
<p>Kaders die van toepassing zijn</p> <ul style="list-style-type: none"> - Robuuste realisatie versterkingsopgave van het HWBP voor wat betreft IJsselmeerdijk (Kaders voor HWBP-projecten, AV 30 juni 2020); - Duurzame versterking, rekening houdend met de kaders voor duurzaamheid (collegeplan, SER Energieakkoord, Masterplan Duurzame Energie, Ontwikkelagenda grondstoffen, Green Deal Duurzaam GWW 2.0); - Waar mogelijk toepassen van snellere, goedkopere of slimme oplossingen (innovatie); - Vormgeven van het participatieproces conform de toekomstige Omgevingswet. 			
<p>Toelichting voortgang 2021</p> <p>In 2020 heeft de Algemene Vergadering ingestemd met de kaders voor HWBP-projecten en het krediet voor de verkenningfase van de IJsselmeerdijk vrijgegeven. De definitieve omvang van de verkenningfase is € 6.849.966. Hiervan wordt 90% gefinancierd middels een HWBP-subsidie, welke in het najaar van 2020 is verleend.</p> <p>Het Project Versterking IJsselmeerdijk bevindt zich midden in de Verkenningfase. Tot op heden is de voortgang van het project conform planning. In de verkenningfase wordt middels drie ontwerploops toegewerkt naar het Voorkeursbesluit in 2022. In 2020 en de eerste helft van 2021 is een uitgebreid participatieproces doorlopen en is de eerste ontwerploop afgerond. In deze eerste ontwerploop zijn de eerste technische en landschappelijke uitwerkingen van een aantal mogelijke alternatieven uitgewerkt. Op basis van de resultaten van de eerste ontwerploops heeft D&H besloten over kansrijke alternatieven. Hiermee is het startschot voor de tweede ontwerploop gegeven. Deze tweede ontwerploop wordt eind dit jaar afgerond. In 2022 wordt vervolgens middels een derde ontwerploop het Voorkeursalternatief definitief uitgewerkt.</p> <p>In de Verkenningfase wordt tevens een aantal meekoppelkansen onderzocht, waaronder de realisatie van een voorland in het noordelijk deel van het tracé. In de tweede helft van 2021 wordt deze meekoppelkans inhoudelijk verder uitgezocht en worden de samenwerkings- en financieringsafspraken met Rijkswaterstaat verder uitgewerkt. Verder wordt gekeken of binnen het project een aantal innovatietrajecten kan worden gestart. De inhoudelijke kansen en mogelijkheden en de wijze van financiering (subsidie) worden in het najaar van 2021 uitgewerkt.</p> <p>Parallel aan het ontwerploop is in 2021 een marktverkenning doorlopen waarin de markt gevraagd is om mee te denken over de opzet en realisatie van het werk, risico's en kansen en over de inkoop-/contracteringsstrategie. In 2022 wordt een keuze gemaakt in hoe we het werk willen aanbesteden en contracteren.</p> <p>De verkenningfase van project Versterking IJsselmeerdijk is begroot op 6,8 mln euro. Hiervoor is 90% subsidie ontvangen, de overige 10% plus eventuele risico's die de risicoreservering overstijgen komen voor rekening van het waterschap. Voor 2021 is 3,3 mln euro begroot. Op dit moment ligt het project iets onder begroting. Belangrijkste oorzaken zijn een aanbestedingsvoordeel op de ingenieursdiensten en het nog zeer beperkt optreden van risico's. Omdat het project met behoorlijk wat werkzaamheden aan het begin van de planning zit, is er nog geen reden om uit te gaan van een lagere prognose voor de gehele projectfase.</p>			

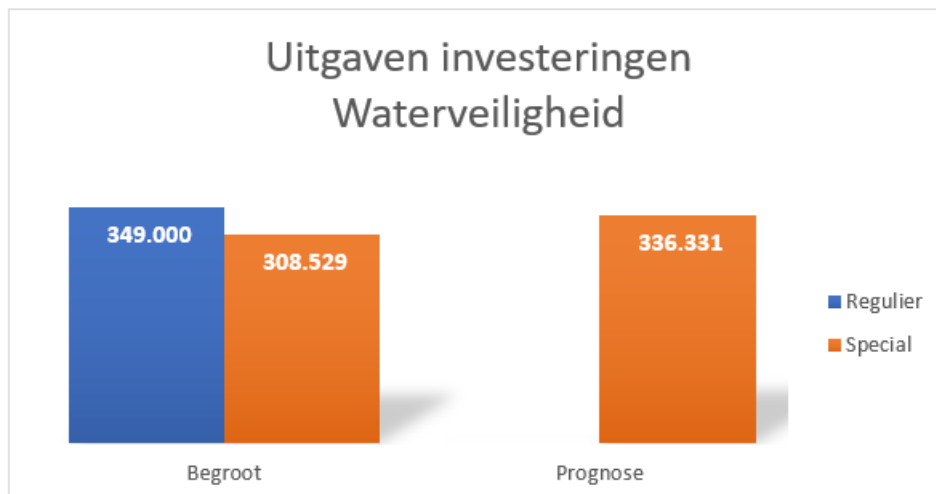
2.3 STAND VAN ZAKEN INVESTERINGEN 2021 WATERVEILIGHEID

In de meerjarenbegroting 2021-2024 is opgenomen dat er in 2021 twee investeringen gaan starten. Beide investeringen (voor projecten van derden) zijn uitgesteld in de tijd; MSNF vanwege juridische (beroeps)procedures en Inspectiepad Zwartemeerdijk vanwege een door de gemeente Noordoostpolder anders ingestoken proces, waardoor het meer tijd kost. De AV ontvangt hierover binnenkort een voorstel.

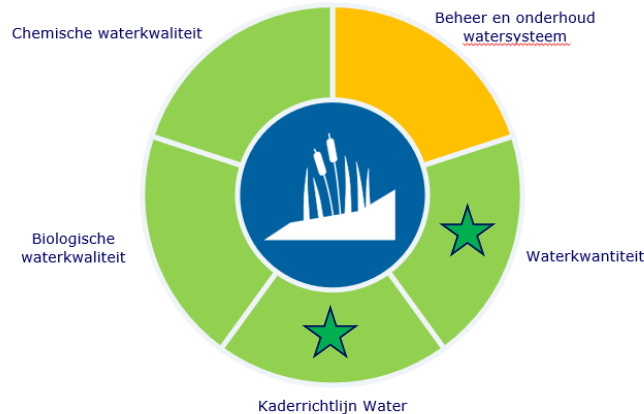
Investerings MJB jaarschijf 2021	Te starten in 2021	Gestart	Nog te starten	Uitgesteld
Regulier	2	0	0	2
Special	0	0	0	0
Totaal	2	0	0	2

Geplande investeringsuitgaven 2021

In onderstaande staafdiagrammen zijn de investeringsuitgaven voor 2021 van de lopende en geplande (te starten) investeringen te zien, gesplitst naar reguliere en speciale investeringen. Het gaat hier om de prognose aan investeringsuitgaven voor 2021 in relatie tot de uitgaven zoals deze in de oorspronkelijke begroting zijn opgenomen. De prognose is voor de reguliere investeringen naar nul bijgesteld, doordat deze zijn uitgesteld.

3. Programma Voldoende en gezond water

Na een aantal droge zomers was het dit jaar droog én nat. Dit betekent dat de beheerders steeds moesten schakelen tussen water aanvoeren en water afvoeren. Als het droog lijkt te worden, willen we immers water vasthouden en als er regen aan komt juist niet, zodat we meer water kunnen bergen. Elders in Nederland is in korte tijd heel veel neerslag gevallen met wateroverlast tot gevolg. Dit is ons gelukkig bespaard gebleven. Als dit soort buien in ons beheergebied vallen leidt dat ook hier tot problemen.

Met klimaatverandering neemt zowel de kans op lange droge periodes als de kans op intensieve buien toe. Hier ligt een grote opgave. Daarom zijn we dit jaar gestart met het project waterbeschikbaarheid en treffen we voorbereidingen voor de watersysteemoetsing in 2024.

In relatie tot het verbeteren van de biologische waterkwaliteit worden dit jaar de projecten 'aanpak exoten' en 'opstellen doelen overige wateren in natuurgebieden' afgerond. Voor het verbeteren van de chemische waterkwaliteit is het uitgangspunt stoffen aan te pakken bij de bron. Hiervoor lopen pilots vanuit het Actieplan Bodem en Water, doen we onderzoek naar de bronaanpak van medicijnresten en monitoren we de 'zeer zorgwekkende stoffen'.

Beheer en onderhoud is oranje gekleurd. Dit zit niet in het reguliere beheer en onderhoud aan het watersysteem – dat is prima op orde. De oranje status zit in de optimalisatie van het maalregime, die dit jaar wederom is uitgesteld in verband met onvoldoende capaciteit. Ook is de oplevering van het gerenoveerde en verduurzaamde gemaal Vissering vertraagd. Verder is er extra inzet nodig voor de muskrattenbestrijding, zijn er zorgen over de toename van plaagsoorten en ligt het op orde brengen van de legger al geruime tijd stil.

De laatste fase van de aanleg duurzame oevers 2017-2021 is volop in uitvoering en dat betekent dat we ook steeds meer zicht krijgen op de afronding van de risico's en financiën. Zoals het beeld nu laat zien, gaan we aan het eind van de aanleg van 104 km duurzame oevers tussen de € 750.000 en € 1 miljoen overhouden. We hebben nog een aantal risico's en de laatste loodjes wegen het zwaarst, maar deze winstprognose willen wij alvast delen. In 2022 volgt er een evaluatie waarin ook de financiële afwikkeling van de bestemmingsreserve wordt meegenomen.

★ Een mooie mijlpaal die dit jaar is bereikt is dat in al onze KRW-waterlichamen nu minimaal 40% duurzame en natuurvriendelijke oevers ligt! Mede dankzij POP-subsidies zijn de oevers versneld aangelegd. Deze KRW-maatregel is hierdoor al in 2021 afgerond in plaats van de oorspronkelijke einddatum in 2027.

3.1 OVERZICHT VOORTGANG MAATREGELEN PROGRAMMA VOLDOENDE EN GEZOND WATER

Maatregelen Beheer en onderhoud watersysteem (voorheen zorgplicht)	2020	2021
In 2021 stelt het waterschap het beleid grondwateronttrekkingen vast. <i>Toelichting: De beleidsregel grondwateronttrekkingen wordt gelijktijdig vastgesteld met de Waterschapsverordening. In verband met het uitstel van de Omgevingswet is deze besluitvorming uitgesteld tot 2022.</i> <u>Aangepaste maatregel:</u> In 2022 stelt het waterschap het beleid grondwateronttrekkingen vast.		
Het waterschap onderzoekt de mogelijkheden om in een deel van het beheergebied aangelanden te laten participeren in beheer en onderhoud van het watersysteem. Begin 2021 is duidelijk wat de gewenste manier van werken is. <i>Toelichting: Inmiddels is, onder andere in Lelystad, ervaring opgedaan met participatie in het waterbeheer. De opgedane ervaringen worden meegenomen in het participatiebeleid dat in 2022 wordt vastgesteld.</i> <u>Aangepaste maatregel:</u> In 2022 stelt het waterschap het participatiebeleid vast.		
Het waterschap voorkomt graafschade aan de keringen door muskusratten, beverratten en mollen te vangen. <i>Toelichting: In verband met stijgende vangsten in de afgelopen periode is de inzet voor de muskusrattenbestrijding vergroot.</i>		
Vanaf 2016 onderzoekt het waterschap hoe het maaisel dat vrijkomt uit watergangen, taluds, plasbermen, dijken e.d. op duurzame en kosteneffectieve wijze kan worden verwerkt.		
In 2020-2021 onderzoekt het waterschap de mogelijkheden voor optimalisatie van het maalregime in de Noordoostpolder. <i>Toelichting: Gezien de werkvoorraad is dit project uitgesteld. De optimalisatie van het maalregime wordt uitgesteld naar 2022.</i> <u>Aangepaste maatregel:</u> In 2022 onderzoekt het waterschap de mogelijkheden voor optimalisatie van het maalregime in de Noordoostpolder.		
Jaarlijks voert het waterschap zijn plan uit voor het meten en monitoren van waterstanden en debieten.		
Het waterschap vult de zorgplicht voor het watersysteem in door de legger actueel te houden en door planmatig beheer en onderhoud van het watersysteem, de gemalen en de kunstwerken. <i>Toelichting: Het planmatig beheer en onderhoud is op orde. Met betrekking tot de legger is nog niet duidelijk hoe in stedelijk gebied wordt omgegaan met de onderhoudsplicht. Zodra hier duidelijkheid over is wordt de legger procedure weer opgepakt.</i>		
Maatregelen Waterkwantiteit (voorheen wateroverlast)	2020	2021
In bodemdalingsgebieden draagt het waterschap middels onderzoek en advies bij aan het op lange termijn realiseren van de transformatie naar passend landgebruik en passende normen.		
Het waterschap stimuleert agrariërs om via duurzaam bodembeheer het waterbergend vermogen op de landbouwkavel te behouden of te vergroten.		
Het waterschap rondt in 2022 het beleid voor waterbeschikbaarheid over vraag en aanbod van zoetwater af.		
Om lokale wateropgaven op te lossen en bodemdalingsgebieden op de korte termijn te optimaliseren: afwegen, plannen en uitvoeren van technische maatregelen tot een maatschappelijk aanvaardbaar kostenniveau (MKBA).		
Het waterschap beslist in 2021 over aanpassing van het grondwatermeetnet.		
Het waterschap heeft en houdt zicht op de kans op wateroverlast.		

Maatregelen Kaderrichtlijn Water	2020	2021
Uiterlijk 2021 legt het waterschap een vispassage aan voor soorten die van de Rijkswateren naar de Noordoostpolder trekken. <i>Toelichting: Door een juridisch geschil met de aannemer is de renovatie van gemaal Vissering enigszins vertraagd. Naar verwachting wordt de vispassage in de eerste helft van 2022 gerealiseerd. Hierna wordt gestart met de monitoring van de werking en effectiviteit.</i> <u>Aangepaste maatregel:</u> Uiterlijk 2022 legt het waterschap een vispassage aan voor soorten die van de Rijkswateren naar de Noordoostpolder trekken.		
Uiterlijk 2021 legt het waterschap, al dan niet in samenwerking met gebiedspartijen, 40% natuurvriendelijke en/of duurzame oevers aan langs de waterlichamen 'tochten' in het beheergebied.		
Maatregelen Biologische waterkwaliteit (voorheen Exoten)	2020	2021
Vanaf 2016 gaat het waterschap het bewust en onbewust uitzetten van exoten en de verspreiding ervan zoveel mogelijk tegen.		
In de periode tot en met 2021 leidt het waterschap, samen met de betrokken gebiedspartners, voor niet-KRW waterlichamen doelen af voor regionale (ecologische) en fysisch-chemische parameters, inclusief nutriënten.		
Uiterlijk in 2021 stelt het waterschap een beheerkader op voor het tegengaan van vestiging en verspreiding van exoten		
Maatregelen Chemische waterkwaliteit (Chemische oppervlaktewaterkwaliteit)	2020	2021
Mits analysemethoden het mogelijk maken, doet het waterschap uiterlijk 2022 vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van microplastics in het watersysteem en de relevante emissiebronnen van microplastics in zijn beheergebied.		
Samen met milieuorganisaties activiteiten uitvoeren om bij bedrijven en bewoners bewustzijn te creëren van stoffen die niet in het water thuishoren (vet, microplastics).		
Het waterschap monitort de zwemwaterkwaliteit op potentiële zwemwaterlocaties en adviseert de provincie hierover.		
Het waterschap zet gedurende de planperiode in op het terugdringen van zwerfvuil in en langs het water. <i>Toelichting: De zwerfafvalacties op de basisscholen worden vanwege Corona sinds 2020 niet meer uitgevoerd.</i>		
Via het Actieplan Bodem en Water Flevoland voert het waterschap in samenwerking met de sector kansrijke en effectieve maatregelen uit om de emissies van nutriënten en gewasbeschermings- en onkruidbestrijdingsmiddelen te beperken.		
Aan de hand van zwemwaterprofielen volgt het waterschap de zwemwaterkwaliteit en neemt zo mogelijk maatregelen om de waterkwaliteit op de zwemwaterlocaties te verbeteren.		
Uiterlijk 2021 verkent het waterschap in samenwerking met producenten, voorschrijvers en gebruikers de kansrijkheid van maatregelen om de emissies van geneesmiddelen voor mens en dier te verminderen.		
Het waterschap agendeert de problematiek rondom nutriënten, gewasbeschermings- en onkruidbestrijdingsmiddelen via de Unie van Waterschappen en Bureau Brussel op nationaal en Europees niveau.		

3.2 VOORTGANG INVESTERINGEN VOLDOENDE EN GEZOND WATER

Speciale investering		Programma	Financieel		Planning
Renovatie en verduurzaming gemaal Vissering		Voldoende en gezond water	Krediet in € 9.439.000 (netto)		2019 - 2022
Onderzoeksfase	Ontwerp/planfase	X		Nazorgfase	Afgerond
Kaders / Doelstellingen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Garanderen beschikbaarheid en betrouwbaarheid gemaal voor de komende 40 jaar. 2. Reduceren energieverbruik en CO2 uitstoot 3. Verlagen levenscycluskosten 4. Assets van het waterschap beschikbaar stellen (ter bevordering van de energietransitie) 5. Zelfvoorzienend voor wat betreft energie (exclusief pompsysteem) 6. Bewustzijn en enthousiasme creëren over de taken van Waterschap Zuiderzeeland 7. Realiseren van een vismigratiesysteem 					
Toelichting voortgang 2021 Op 20 april is de AV geïnformeerd over de voortgang van de renovatie en verduurzaming van gemaal Vissering. Met de aannemer is overeengekomen om, in afwachting van de definitieve uitspraak van de Raad van Arbitrage voor de Bouw, te gaan starten met de uitvoeringsfase, om daarmee projectvoortgang te borgen. Dit betekent concreet dat 30 augustus is gestart met de vervanging en renovatie van het gehele pompsysteem en werkzaamheden aan het buitenterrein. Eind september heeft de zitting in de juridische procedure plaatsgevonden. De definitieve uitspraak is in kwartaal vier. Op basis van de definitieve uitspraak worden de consequenties in tijd en geld geduid voor het project. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat het project kan worden gerealiseerd binnen de gestelde financiële kaders. Op 20 april bent u ook geïnformeerd over de uitwerking van maatschappelijke meerwaarde binnen het project. Met als doel om draagvlak te creëren voor het gemaal, voor het project en het werk van het waterschap bij inwoners en overige omgevingspartijen door duurzaamheid en verbinding met de samenleving te stimuleren. De uitwerking bestaat uit het in beeld brengen van de vismigratie en het creëren van een filmproductie over het verleden, heden en de toekomst van gemaal Vissering.					

Speciale investering		Programma	Financieel		Planning
Maatregelen bodemdalingsgebied Zuidwest Emmeloord		Voldoende en gezond water	€1.440.000		2018-2022
Onderzoeksfase	X		Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond
Kaders / doelstellingen: Reduceren wateropgave in bodemdalingsgebied Zuidwest Emmeloord door het nemen van kosteneffectieve optimalisatiemaatregelen. <ol style="list-style-type: none"> 1. Verbreden Vliegtuig D-tocht 2. Realiseren voortstuwerpakket 3. Indienen verzoek tot partiële normverlaging bij provincie Flevoland 					
Toelichting voortgang 2021 Verbreden Vliegtuig D-tocht De geplande verbreding van de Vliegtuig D-tocht is niet mogelijk in verband met het risico van opbarsting. In plaats daarvan zijn er dit jaar beheermaatregelen uitgevoerd. De verwachting is dat het knelpunt hiermee is weggenomen, dit wordt gemonitord. In de loop van 2022 wordt, op basis van de uitkomsten van de monitoring, bepaald of er nog maatregelen nodig zijn. Dit geeft ook duidelijkheid of het beschikbaar gestelde investeringskrediet nog nodig is.					

Realiseren Voortstuwepakket

Het voortstuwepakket bestaat uit twee voortstuwers (Johannes Posttocht en Hannie Schafttocht) en een pompinstallatie (Zuider d-tocht). Daarnaast is voorzien in mitigerende maatregelen. Aangelanden zijn het niet eens met de voorgestelde mitigerende maatregelen. Het projectplan waterwet is vastgesteld. Drie bezwaren zijn er op het projectplan binnengekomen. In augustus 2021 worden de bezwaren behandeld in de bezwarencommissie. Momenteel worden er door een ondersteunend adviesbureau varianten uitgewerkt. Voor het project is POP-subsidie beschikbaar. Voorwaarde voor deze subsidie is dat het project eind 2022 is afgerond. Omdat dit een krappe planning is, worden mogelijkheden voor uitstel van de subsidiedeadline onderzocht.

Indienen verzoek tot partiële normverlaging bij provincie Flevoland

Met de provincie Flevoland zijn eerder afspraken gemaakt over het proces om te komen tot normaanpassing in 2023. De voorbereidende stappen worden nu gezet.

3.3 STAND VAN ZAKEN INVESTERINGEN 2021 VOLDOENDE EN GEZOND WATER

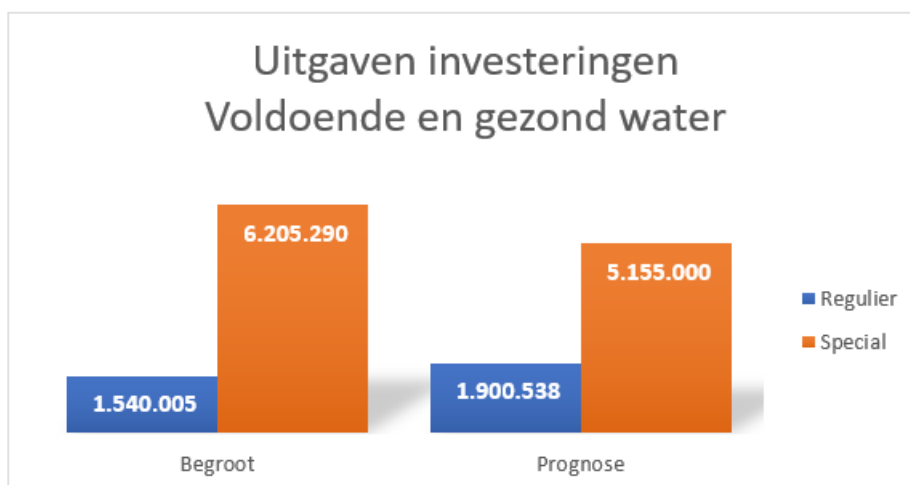
In de meerjarenbegroting 2021-2024 is opgenomen dat er in 2021 zes investeringen gaan starten. Inmiddels zijn er vijf investeringen gestart en is het de verwachting dat de laatste investering in het tweede halfjaar start.

Investerings MJB-jaarschijf 2021	Te starten in 2021	Gestart	Nog te starten	Uitgesteld
Regulier	6	5	1	0
Special	0	0	0	0
Totaal	6	5	1	0

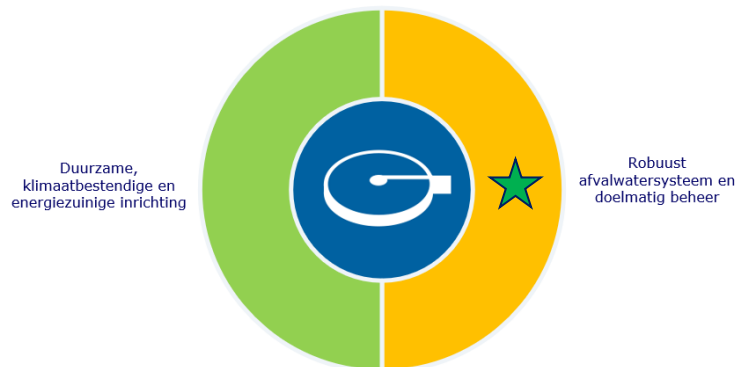
Daarnaast is er nog 1 investering toegevoegd, in 2021 gaat het nieuwe investeringsproject Grondwatermeetnet starten.

Geplande investeringsuitgaven 2021

In onderstaande staafdiagrammen zijn de investeringsuitgaven voor 2021 van de lopende en geplande (te starten) investeringen te zien, gesplitst naar reguliere en speciale investeringen. Het gaat hier om de prognose aan investeringsuitgaven voor 2021 in relatie tot de uitgaven zoals deze in de oorspronkelijke begroting zijn opgenomen. De prognose voor de reguliere investeringen ligt hoger dan de begroting, onder andere door de nieuwe investering Grondwatermeetnet en het naar voren halen van een deel van de uitgaven van Inlaat Blokzijl (2022/2023 naar 2021). De uitgaven voor de speciale investeringen zijn juist lager, doordat de investeringsprojecten Vissering, P&ID's en Voortstuwers vertraagd zijn en de uitgaven gedeeltelijk zijn doorgeschoven naar volgend jaar.

4. Programma Schoon, gezuiverd water

Robuust en doelmatig

In 2020 is besloten om Ephyra 2.0 te realiseren. Eind 2021 is de WWK in bedrijf en hiermee kan meer slib worden verwerkt en neemt de zelfvoorzienendheid qua stroomverbruik toe. De optimalisatie wordt in de loop van 2022 afgerond.

In 2021 is een persleidinginspectie uitgevoerd in Almere. Deze inspectie is slechts gedeeltelijk geslaagd. Dit heeft geleid tot een geschil met de uitvoerende partij. Daarnaast is door kostenstijging het huidige inspectiebudget ontoereikend. De voorgenomen planning om de belangrijkste leidingen te inspecteren is vertraagd. In de tweede helft van 2021 is Zuiderzeeland vanwege de slibeindverwerking toegetreden tot HVC. HVC gaat vanaf april 2022 het slib van Waterschap Zuiderzeeland verwerken.

Bij het beheer en onderhoud worden effecten merkbaar dat de bezettingsgraad van de AWZI's steeds meer toeneemt. Dit effect is onder andere merkbaar in toenemende onderhoudskosten. Ook bij de slibverwerking en energie is een kostentoeename te zien.

Met het Rijk zijn afspraken gemaakt over de monitoring van Covid-19 voor de komende 5 jaar.

★ In juli is de Integrale aanpak Afvalwater Zuiderzeeland vastgesteld en hiermee zijn belangrijke eerste stappen gezet om de doelstellingen op het gebied van het verwijderen van microverontreinigingen, het reduceren van slib (min 20% in 2027) en verduurzamen (energieproductie en terugwinning grondstoffen) van de AWZI Almere en AWZI Zeewolde te realiseren. Daarnaast is ook capaciteitsuitbreiding voorzien voor AWZI Dronten en AWZI Tollebeek.

Dit voorjaar is Kader en koers discrepantie vastgesteld. In 2021 vindt de afronding van het plan van aanpak plaats. In de afgelopen maanden zijn er verschillende verkennende gesprekken gevoerd met bedrijven over bedrijfsafvalwater.

De samenwerking met de gemeenten is in 2021 gefocust op 2 ontwikkelingen. Enerzijds zoeken we naar de maatschappelijk beste oplossing voor het afvalwatersysteem. Dit betekent dat er wordt gewerkt aan verbetering van de afvalwaterprognoses en de uitvoering van variantenstudies. Concreet zijn de gesprekken met de gemeente Urk in een vergevorderd stadium. Naast Urk wordt ook met de gemeente Almere, Zeewolde en Dronten hard gewerkt aan variantenstudies voor het afvalwatertransportsysteem. Daarnaast wordt er zowel binnen het waterschap als met de gemeenten (SAF) gewerkt aan meer grip op afvalwater door de uitwisseling van data en informatie (datagedreven werken) en door in te zetten op betere afvalwaterprognoses.

Duurzaam, klimaatbestendig en energiezuinig

We realiseren verdere invulling en uitwerking van duurzaamheid, circulariteit via de vastgestelde Integrale aanpak Afvalwater Zuiderzeeland (inclusief de redeneerlijn medicijnenverwijdering) en via de regionale samenwerking binnen het Waterlab Flevoland en Waterlab Circulair (EFRO-subsidie).

De hybride sanities oplosingsrichting voor Oosterwold (centrale verwerking met een lokale Pilot) is tot stand gekomen vanuit een combi tussen de sanities problematiek in Oosterwold en het Waterlab Circulair. Via de lokale Pilot kunnen we onderzoek uitvoeren naar toekomstige zuiveringsconcepten.

Voor de zuiveringen Zeewolde en Almere gaan we concreet in beeld brengen hoe we een klimaatneutrale zuivering kunnen realiseren.

Via het Nationaal Groeifonds (in samenwerking met waterschappen Rijn Oost) proberen we onze ambities op het gebied van klimaat, energie en waterkwaliteit eerder en tegen lagere kosten te realiseren. Dit willen we bereiken door een versnelling van de uitvoering van de maatregelen van Almere Fit for the Future en een verbreding van het Waterlab Circulair naar meer onderzoek naar de toekomstige afvalwaterverwerking.

4.1 OVERZICHT VOORTGANG MAATREGELN PROGRAMMA SCHOON, GEZUIVERD WATER

Maatregelen Robuust afvalwatersysteem	2020	2021
Het waterschap bekijkt in 2022 de nut en noodzaak voor het opstellen van beleidsregels voor gebiedsgericht beleid in het buitengebied.	●	●
Uiterlijk in 2021 stelt het waterschap een visie voor de afvalwaterketen op.	●	●
Maatregelen Duurzame, klimaatbestendige en energiezuinige inrichting	2020	2021
Het waterschap onderzoekt gedurende de planperiode of en hoe het gehele afvalwatersysteem in 2030 klimaatbestendig ingericht kan zijn.	●	●
Het waterschap neemt gedurende de planperiode maatregelen die ertoe bijdragen dat de afvalwaterketen in 2035 100% zelfvoorzienend is. Daarmee geeft het waterschap invulling aan de energiestrategie.	●	●
Maatregelen Doelmatig beheer	2020	2021
Het waterschap treft in de planperiode effectieve maatregelen om de discrepantie tussen inkomsten en kosten van zuivering terug te brengen tot een acceptabel niveau.	●	●
Het waterschap richt zich, overeenkomstig de Bestuursovereenkomst afvalwaterketen Flevoland periode 2018 - 2024, in de periode tot 2024 op de vermindering van de kosten en kwetsbaarheid en de verhoging van kwaliteit in de afvalwaterketen. <i>Toelichting: In 2021 heeft de stuurgroep van de SAF gekozen voor een koersverandering. Binnen de Samenwerking Afvalwaterketen is afgesproken om de samenwerking met de gemeenten vooral te richten op duurzaamheid en innovatie binnen de waterketen en dat bestuurlijk via inspiratiebijeenkomsten afstemming plaatsvindt. Er is nog steeds aandacht voor kwaliteit en kwetsbaarheid, maar dit is op dit moment geen speerpunt meer.</i>	●	●
Het waterschap stelt in de periode tot en met 2021 samen met gemeenten integrale plannen op over (afval)water in stedelijk gebied. <i>Toelichting: Met verschillende gemeenten wordt op dit moment gewerkt aan verschillende soorten (integrale) plannen voor het afvalwatersysteem in stedelijk gebied. Deze maatregel loopt daarom ook door na 2021.</i> <u>Aangepaste maatregel:</u> <i>Het waterschap stelt gedurende de planperiode samen met gemeenten integrale plannen op over (afval)water in stedelijk gebied.</i>	●	●
Het waterschap zet gedurende de planperiode onderzoek naar de staat van onderhoud van persleidingen voort op basis van de assetmanagement methodiek. <i>Toelichting: De voorgenomen planning om 2 persleidingen per jaar te inspecteren wordt op dit moment niet gehaald. Hierdoor loopt het persleidingenplan vertraging op.</i>	●	●

4.2 VOORTGANG INVESTERINGEN SCHOON, GEZUIVERD WATER

Speciale investering		Programma	Financieel		Planning
AWZI Almere fit for the future		Schoon, gezuiverd water	1,0 miljoen (voorbereidingskrediet)		2021-2025
Onderzoeksfase	x Ontwerp/planfase	Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond	
Kaders / doelstellingen: De kaders voor dit project zijn door de AV in juli 2021 vastgesteld.					
Toelichting voortgang 2021					
<p>In juli 2021 heeft de AV besloten een voorbereidingskrediet ter beschikking te stellen ter hoogte van € 1 miljoen. De focus in 2021 ligt op de aanbesteding van de adviesdiensten. Hiertoe is een inkoopstrategie opgesteld en wordt gewerkt aan een adviseursbestek. Deze adviesdiensten zullen inhouden dat er een voorontwerp, definitief ontwerp en een bestek moet worden gemaakt. Naar verwachting kan de gunning van deze adviesdiensten begin 2022 plaatsvinden.</p> <p>Op basis van de huidige planning kan de AV eind 2022 of begin 2023 een besluit nemen over het uitvoeringstraject. Na een positief besluit zal dan de aanbesteding worden gestart voor de uitvoeringsfase. De realisatiefase zal in 2025 worden afgerond waarbij de focus ligt op de zomer.</p> <p>Voor wat betreft het financiële aspect zal het voorbereidingskrediet voor het overgrote deel in 2022 worden uitgeven.</p>					

Speciale investering		Programma	Financieel		Planning
Aanpassing AWZI Zeewolde		Schoon, gezuiverd water	€ 150.000 (voorbereidingskrediet)		2021-2023
Onderzoeksfase	x Ontwerp/planfase	Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond	
Kaders / doelstellingen: Verder uitwerken van de aanpassing van de AWZI Zeewolde, gericht op: <ul style="list-style-type: none"> - Vergroting van de capaciteit van de AWZI met 10%-15% - Terugwinnen van cellulose en daarmee een bijdrage leveren aan circulariteit - In kaart brengen aanpak voor een klimaatneutrale AWZI Zeewolde 					
Toelichting voortgang 2021					
<p>De werkzaamheden met betrekking tot het opstellen van het definitief ontwerp en het bestek van de fijnzeef-installatie zijn gestart. Als onderdeel hiervan wordt in de periode oktober-november dit jaar (2021) een pilot uitgevoerd met onderzoek naar het opwerken van de cellulose zodanig dat het voldoet aan de eisen van de afnemer (papierfabrikant). De pilot en het onderzoek naar de opwerking is in samenwerking met de afnemer. De resultaten van het pilot onderzoek worden gebruikt om het definitief ontwerp voor wat betreft de opwerking in te vullen. Parallel daaraan zullen gesprekken plaatsvinden om te komen tot een intentieverklaring voor de afname van de cellulose. In een pilot begin dit jaar is onderzoek gedaan naar de werking van de fijnzeef-installatie en de rendementen met betrekking tot vergroten van de capaciteit van de AWZI. Deze resultaten zullen ook worden gebruikt voor het definitief ontwerp.</p> <p>Als het definitief ontwerp en het bestek gereed zijn kan een begroting worden opgesteld dat als basis dient voor het aanvragen van een uitvoeringskrediet in het eerste halfjaar van 2022. Er worden geen afwijkingen van het voorbereidingskrediet verwacht</p>					

Speciale investering		Programma	Financieel		Planning
Uitbreiding AWZI's		Schoon, gezuiverd water	Nader te bepalen		2021-2025
x Onderzoeksfase	Ontwerp/planfase	Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond	
Kaders / doelstellingen: De kaders voor dit project moeten nog worden vastgesteld door de AV.					

Toelichting voortgang 2021

Dronten

In de komende 5 jaar zal de AWZI naar verwachting maximaal worden belast. Om ook op AWZI Dronten voldoende capaciteit houden is een onderzoek naar uitbreiding van deze capaciteit noodzakelijk. Dit onderzoek zal in 2021 worden afgerond. In 2022 zal de AV een voorstel ontvangen over een eventuele uitbreiding van de capaciteit en onderzoek naar het verder verduurzamen van de procesvoering en maatregelen ten aanzien van het klimaat.

Tollebeek

De verwachting is dat de AWZI Tollebeek binnen een aantal jaren moet worden uitgebreid vanwege groei van het aanbod van afvalwater. In de komende tijd wordt onderzocht op welke wijze dat mogelijk is. Dit onderzoek zal in 2021 worden afgerond. Op de AWZI Tollebeek speelt het bedrijfsafvalwater een relatief grote rol. Dit wordt meegenomen bij de onderzoeken naar de uitbreiding evenals het thema discrepantie en aanpassing/ uitbreiding van het transportsysteem op Urk. Op AWZI Tollebeek hebben we ook problemen met vet wat met het rioolwater binnenkomt. Ook moet nog een besluit worden genomen over een investering om struviet terug te winnen.

In de voorliggende investeringsplanning zijn nog geen middelen opgenomen voor eventuele uitbreiding van de AWZI in de komende jaren, het oplossen van de vetproblemen en het terugwinnen van struviet.

De aanpak is erop gericht om in 2022 tot een integraal voorstel voor de AV te komen voor beide AWZI's.

Lelystad

Er worden op korte termijn geen uitbreidingen voorzien. Daarom zijn hier geen activiteiten in 2021 te noemen.

Speciale investering		Programma	Financieel		Planning
P&ID's op orde		Schoon, gezuiverd water	€ 1.700.000		2020-2024
Onderzoeksfase	Ontwerp/planfase	X Uitvoeringsfase		Nazorgfase	Afgerond
Kaders / doelstellingen					
<ul style="list-style-type: none"> - Het actueel maken van de Proces and Instrumentation Diagrams (P&ID's) van de installaties van Waterschap Zuiderzeeland volgens de Aquo systematiek (voor zowel de zuiverings- als de watersysteemtaak). - Borgen van de actualiteit van de P&ID's richting toekomst in de organisatie. 					
Toelichting voortgang 2021					
Vanwege coronamaatregelen en een latere oplevering van Ephyra 2.0 dan oorspronkelijk gepland, is de looptijd van het project verlengd tot 2024.					
Tot op dit moment zijn relatief beperkte uitgaven gedaan voor het omzetten van de besturing van de rioolgemalen en voor het inventariseren van de AWZI Almere. De grootste uitgaven zullen in de komende jaren plaatsvinden bij de omzetting van de besturingen van de zuiveringen en de grote oppervlaktegemalen.					

4.3 STAND VAN ZAKEN INVESTERINGEN 2021 SCHOON, GEZUIVERD WATER

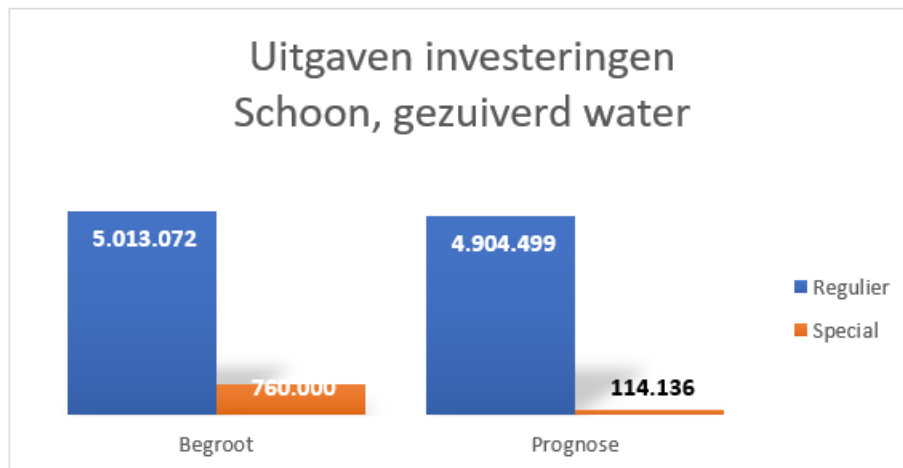
In de meerjarenbegroting 2021-2024 is opgenomen dat er in 2021 13 investeringen gaan starten. Inmiddels zijn er 10 investeringen gestart en zijn er 3 investeringen uitgesteld. Dit betreffen investeringen in het transportstelsel.

Investerings MJB jaarschijf 2021	Te starten in 2021	Gestart	Nog te starten	Uitgesteld
Regulier	12	9	0	3
Special	1	1	0	0
Totaal	13	10	0	3

Daarnaast zijn er 2 investeringen naar voren gehaald, Het betreft de reconstructie van een persleiding en de revisie van een zeefbandpers in Lelystad.

Geplande investeringsuitgaven 2021

In onderstaande staafdiagrammen zijn de investeringsuitgaven voor 2021 van de lopende en geplande (te starten) investeringen te zien, gesplitst naar reguliere en speciale investeringen. Het gaat hier om de prognose aan investeringsuitgaven voor 2021 in relatie tot de uitgaven zoals deze in de oorspronkelijke begroting zijn opgenomen. De uitgaven voor de speciale investeringen zijn ruim 6 ton lager, doordat uitgaven voor P&ID's en de uitgaven voor de voorbereiding van de renovatie/uitbreiding van de AWZI's Almere. Ook zijn uitgaven voor de renovatie/uitbreiding van de AWZI Zeewolde gedeeltelijk zijn doorgeschoven naar volgend jaar.

5. Programma Financiën, organisatie en informatie

Informatie

In de geplande periode tot 2023 dient er nog veel te gebeuren om een solide informatiestructuur, digitale toegankelijkheid en goede digitale dienstverlening te realiseren. In het afgelopen jaar is de bezetting van de informatievoorziening nagenoeg op orde gekomen en hebben we de fundering voor de digitale waakzaamheid (rond privacy & security) gelegd. We liggen op schema om eind 2021 gemiddeld op volwassenheidsniveau 3 te zitten.

De eerste resultaten van de nieuwe informatiestrategie (en het daaraan gekoppelde realisatieplan) worden tastbaar en hoorbaar. We constateren een grote mate van afhankelijkheden en samenhang in de realisatie van afzonderlijke componenten om de basis op orde te krijgen. Enkele opvallende zaken zijn:

- Het ontvlechten van de technische infrastructuur van WDOD en aanbesteding naar de markt is een ingewikkeld proces, waarbij zorgvuldigheid voor tijd gaat.
- Nieuwe financiële oplossing aangekocht en implementatie gestart. De implementatie loopt door tot in 2022. Nieuw medewerkersportaal/intranet is gegund, implementatie gestart en vooruitlopend is een component voor digitaal ondertekenen in gebruik genomen.
- Om te voldoen aan webrichtlijnen is de leesbaarheid van de website vergroot en een leeshulp geïnstalleerd. (verwijzing naar item Omroep Flevoland: [Omroep Flevoland - Nieuws - Voorleeshulp op website van het waterschap](#))
- Een test met de koppelingen uit het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) heeft een knelpunt opgeleverd die landelijk moet worden opgelost om uitwisseling met ons waterschap te laten slagen.

Organisatie en Personeel

COVID-19 heeft een blijvende impact op het werk. Zolang thuiswerken de norm is, blijven activiteiten waarbij fysieke aanwezigheid wenselijk of noodzakelijk is, lastig uit te voeren. Te denken valt aan organisatie/ team ontwikkelingsactiviteiten of het realiseren/onderhouden van samenwerkingsverbanden. De krapte op de arbeidsmarkt neemt voor bepaalde beroepen nog steeds toe. Dat betekent dat ook het aantal moeilijk vervulbare vacatures toeneemt. Tezamen met effecten van COVID-19, maar ook een toenemende complexiteit van projecten/opgaven, kan dit er op langere termijn toe leiden dat de werkdruk toeneemt en de realisatie van doelen onder druk komt te staan. In 2021 was thuiswerken de norm. Dit heeft ervoor gezorgd dat het opleidingsaanbod van de ZZL-Academie afgelopen jaar is gefocust op de digitale transformatie en vitaliteit van medewerkers. Het verzuimpercentage (t/m augustus 2021) ligt rond de norm van 4,5%, ook in de zomerperiode. Het langdurig verzuim blijft een aandachtspunt. Dit is een landelijk beeld. Bedrijfsartsen waarschuwen dat het langdurig verzuim na het beëindigen van de coronamaatregelen mogelijk nog meer toe neemt. Dit is een belangrijk aandachtspunt.

Financiën en bedrijfsvoering

★ Om de sturing door het bestuur beter te faciliteren is in maart 2021 een nieuwe opzet van de P&C cyclus vastgesteld. Hier is in 2021 invulling aan gegeven. Voor een goede sturing op de opgaven op de lange termijn is daarnaast de lange termijn investeringsplanning en schuldenontwikkeling geactualiseerd bij de Kadernota.

Mogelijkheden om de leningenportefeuille te optimaliseren worden onderzocht. Naar verwachting kan besluitvorming hierover in het najaar plaatsvinden.

In 2021 zijn flinke stappen gezet met het programma Asset management. Zo worden de kernwaarden vastgelegd in het Waterbeheerprogramma (WBP) en onder andere benut voor het herijken van onze missie en visie en voor de doelenboom in het Waterbeheerprogramma. In 2021 is door de directie een plan en een verbeteragenda vastgesteld. Er is veel aandacht geweest voor draagvlak van dit plan in de organisatie. Het resultaat is dat organisatiebreed verbeterpunten worden opgepakt en er eigenaarschap wordt getoond.

5.1 OVERZICHT VOORTGANG MAATREGELEN PROGRAMMA FINANCIËN, ORGANISATIE EN INFORMATIE

Maatregelen Financiën	2020	2021
Uiterlijk in 2022 wordt het reserve- en schuldenbeleid van Waterschap Zuiderzeeland geëvalueerd en indien nodig herzien.		
Maatregelen Informatie	2020	2021
In de periode tot (en met) 2023 werken we aan de realisatie van een solide informatiehuis die de digitaliseringsopgaven adequaat kan blijven ondersteunen. <i>Toelichting: Het ontvlechten van onze ICT-diensten met WDOD en aanbesteding naar de markt is een ingewikkeld proces, waarbij zorgvuldigheid voor tijd gaat.</i>		
We werken verder aan informatieveiligheid en privacy, zodat iedereen binnen het waterschap uiterlijk in 2022 bewust en alert handelt conform de landelijke normen en wetgeving.		
De digitale dienstverlening van ons waterschap wordt voortdurend aangepast om minimaal te blijven voldoen aan de wet- en regelgeving voor de digitale overheid, waarbij we streven naar digitaal en persoonlijk waar mogelijk en nuttig. <i>Toelichting: Voor de uitwisseling van informatie rond de Omgevingswet hebben we een test uitgevoerd met de koppelingen uit het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Deze testfase heeft een nieuw knelpunt opgeleverd die landelijk moet worden opgelost om uitwisseling met ons waterschap te laten slagen. Dit knelpunt is bij de Unie van Waterschappen bekend.</i>		
In de periode tot (en met) 2022 werken we aan een nieuwe solide basis voor financieel/ondersteunende processen met gedigitaliseerde, transparante processen en systemen.		
We investeren de komende jaren zodanig in ons datalandschap, kennistechnologie en de organisatie, zodat we uiterlijk in 2025 mensgedreven en datagericht ⁴ werken als middel inzetten bij enkele ontwikkelthema's.		
Maatregelen Organisatie en personeel	2020	2021
Uitwerken van de actuele HR beleidsspeerpunten uit de cao-afspraken.		
Jaarlijks evalueren en indien nodig aanpassen van het opleidingsaanbod van de ZZL Academie, om de vakbekwaamheid en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers te faciliteren.		

⁴ Na vaststelling van de informatiestrategie 2021-2025 is dit gewijzigd in mensgedreven en datagericht

5.2 VOORTGANG INVESTERINGEN FINANCIËN, ORGANISATIE EN INFORMATIE

Speciale investering	Programma	Financieel		Planning
Herinrichting Buitenterrein Waterschapshuis	Financiën, organisatie en Informatie	€ 350.000		2023-2024
Onderzoeksfase	x Ontwerp/planfase	Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond
Kaders / doelstellingen: De kaders voor dit project moeten nog worden vastgesteld door de AV.				
Toelichting voortgang 2021 Nadat bekend is geworden, dat de gemeente geen prioriteit wil of kan geven aan de oorspronkelijke projectdoelstelling, is de planning van het project verschoven naar 2023-2024 (de oorspronkelijke projectdoelstelling was om het buitenterrein van het waterschapshuis in samenwerking met de gemeente / omgeving een meer open uitstraling te geven) In het jaar 2021 zijn nog geen acties uitgevoerd op deze investering.				

5.3 STAND VAN ZAKEN INVESTERINGEN 2021 FINANCIËN, ORGANISATIE EN INFORMATIE

In de meerjarenbegroting 2021-2024 is opgenomen dat er in 2021 2 investeringen gaan starten. Inmiddels is er 1 investeringen gestart en is het de verwachting dat de andere investering in het tweede halfjaar start.

Investerings MJB jaarschijf 2021	Te starten in 2021	Gestart	Nog te starten	Uitgesteld
Regulier	2	1	1	0
Special	0	0	0	0
Totaal	2	1	1	0

In onderstaande staafdiagrammen is de financiële omvang van de lopende en geplande investeringen te zien. Het gaat hier om de geplande uitgaven (Prognose) in relatie tot de verwachte uitgaven ten tijde van de vaststelling van de meerjarenbegroting (Begroot). Het betreft hier alleen reguliere investeringen, er zijn geen speciale investeringen gepland in 2021.

